

Inzicht in nationale kosten warmtetransitie: nut en noodzaak

Column Benno Schepers

Sinds het Klimaatakkoord domineert de discussie over de nationale kosten de plannen in de warmtetransitie. De nationale kosten zijn kosten die niemand, en tegelijk iedereen, betaalt. Ze geven inzicht in de kosten voor de maatschappij en helpen bij keuzes voor grote groepen bewoners en bedrijven in de warmtetransitie.

Met inzicht in de nationale kosten kan een gemeente sturen op de laagste kosten op de lange termijn, voorkom je ongelijkheid in de warmtetransitie en zorg je er voor dat alle schouders tezamen de lasten van de transitie dragen. Hiermee zorg je dat een oplossing voor iedereen de laagste lasten heeft en niet alleen voor de happy few.

De nationale kosten omvatten de kosten van een warmtebron, een verzaamd elektriciteitsnet, een goed geïsoleerde woning en vloerverwarming. Het zijn de kosten zonder belastingen en subsidies en kosten waarvoor niemand de factuur toegezonden krijgt. Nationale kosten zijn voor velen dan ook een ongrijpbaar begrip. En toch zijn ze belangrijk voor het maken van verstandige keuzes.

Eindgebruikerskosten

Een alternatief perspectief op de warmtetransitie kan worden verkregen door te kijken naar eindgebruikerskosten of total cost of ownership (tco). Ook die geven een inzicht in de kosten van de warmtetransitie, maar dan gericht op de daadwerkelijke rekening die inwoners of bedrijven moeten betalen. Deze aanpakken zijn heel geschikt voor het verkrijgen van lokaal draagvlak.

Nationale kosten zijn bij uitstek geschikt om gemeentelijke plannen op te stellen, en het eerste kaf van het koren te scheiden. Ze zijn niet zo geschikt om in individuele buurten of bij projecten te kijken wat de beste oplossing is voor een duurzame warmtevoorziening. Hiervoor lenen eindgebruikerskosten zich beter. Maar ook die zijn niet zaligmakend.

Uit de ervaringen van de afgelopen jaren is wel gebleken de uiteindelijk afweging voor een buurt niet volledig draait om de kosten en opbrengsten, maar in een veel breder spectrum bekeken moet worden: De warmtetransitie begint met nationale kosten, maar eindigt bij een complexe afweging tussen kosten, opvattingen, meningen, aannames en kansen die het leven in een buurt duurzaam, maar vooral beter maken.